

Clau- dian.

Vernabant vultus, nec adhuc per colla fuebant
Mouus convexa comae. Tunc scindere nubes
Discebat, fulmenque rudi torquere lacerio.

Que & qualis ca- pra Amal- thea?

Capra illius imagini apponitur, quae dicta capra Amaltheae, cujus lacte nutritus, & a qua ut summam haberet majestatem, accepit virtutem ad vibranda fulmina, ideoque signata per stellam lucidam sinistri humeri Aurigae coelestis, quae appellatur capra. German. Caetar, d. Fabulam concinnavit Musaeus: Datur Jovis infans (ait in Heron. & Leandr.) nutriendus Themidis Althea, quae fuit domina capra, quae ex ea Jovem nutrit. Esse autem hanc capram filiam Solis dicunt: cuius aspectus tam atrox fuisse dicitur; ut Titanes eam timerent, rogarentque matrem Terram, ut eam abderet. Terra autem in antro clausam, Amalthea tradidit custodiendam, ibique Jovem cum cura educasse. Qui cum esset juvenis, & ille contra Titanes inermis vellet pugnare; eius pellem dicitur acceptam pro scuto habuisse, quod semper Titanibus agitator timori fuerit; & dicebatur media pelle Gorgoneum caput habere: eo tectus tegumento fortiter resistit, & capram immortalitate donavit, caelique astris inulit, & eius pellem appellavit. Idem Caesar, quod sup. n. 9. & Natal. Comes, 1. Mytholog. cap. 1-6. cap. 11. & 7. cap. 2.

Ejus pelles scutum Jovis.

12 Aliter Chartarius d. pag. 105. Mel- le ac lacte caprino esse nutritum in Creta. Hanc capram ajunt, cornu arbori illisum, perfregisse. Hoc femina (ut quae eam in delicijs haberem) tulisse quidem molestissime: & cornu diversis floribus ac fructibus referentes, domum rever- sas Jovi obtulisse, illumque id munus libentissi- me excepisse, utque sempiterna suam nutricem memoria prosequerentur; id. amone ubertatis sig- num esse voluisse: de quo Pherocides dixit, eius vim esse, ut affatum omnia ad esum & po- tum pertinentia suppediet. Apollodor. 2. Bi- blioth. n. 27. Non a caprae cornu, sed ab Acheloi, hujusmodi copiam provenisse, sin- gunt Graeci. Hoc Achelous suo recepto, Herculi fertur tradidisse; quod mirae natu- rae, ita ut quod quisque, sive potum, sive ci- bum peteret, citra ullum omnino laborem suppedietaret, aviditate voti compote. Rhodigin. 30. cap. 1. Gyrard. in Hercul. n. 11. & Palaeophat. 2. Fabul. 45. dicentes, Herculem ubique portare solitum, cujus beneficio quodcumque volebat, fiebat sibi. Itaque ei Cornucopiae nomen est inditum. Alij deni- que dicunt Ammonem Libyae Regem uxorem Rheam cum duxisset, regnumque cir- cuiret; Amaltheam insigni forma virginem conspexisse, cujus amore captum, ex ea filiam non matre indignam suscepisse, in do-

Unde Cor- nucopia?

temque dedisse regionem Amaltheam (quae in cornu figura erat) & cum ea regio vineis & pomarijs, caeterisque telluris delicijs abundaret; cornu Amaltheae nuncupata est. Donatus in Satyr. 1. Pertij, & Lucat. in 4. The- baid. Statij. Videfis in Isagoy. Mentis, n. 8. Cum ergo hujusmodi functiones minime signa validi Numinis; hoc templum Jovi di- catum sub cognomine Vejovis. Ovid. d. v. 441.

Vejovis eadem,

Adem non magni suspicor esse Jovis.

Ovid.

13 Ad mythologiam hujusmodi fabu- lam deducunt Antiquarij, considerantes Jo- vem tunc etiam cum aetate ludentem, ut Vejovem; sicut cum aetate adolevit tractans fulmen, vocarunt Ethnici Nigrum Jovem Ulvoremque: tunc enim sine capra, sed cum tritico fulmine pingebatur iratus, potissi- me in foedifragos ac perjuros, dicebatur- que Jovis Lapis, & Medius-Fidius; de quo fusc, 5. Jun. Inter Graecos Vindex & Tonans. Unde Pausan. ubi sup. inquit: In Curia, Jovis est signum, specie perfidiosis hominibus quammaxime formidanda. Horcius ei cognomen, id est, jurisjurandi Vindex (idem fortasse quem Romani Divum-Fidium appellarunt: Frideric. Sylburg. hic) utraque manu fulmen tenet. Gy- rald. Synagm. 2. n. 19. & 37. & Char- tar. d. pag. 103. apud quem juxta Aristot- el. legitur fons, in cujus aqua probaba- tur juramentorum veritas; ut videbimus loc. praecit. Jovi ergo Ulvori, Vindici seu Adulto a Marc. Agrippa dedicatum est Pan- theon, quod constructum in honorem Cy- belis & omnium Deorum. Gyrard. d. n. 35. Pantheon Jovi Ulvori ab Agrippa factum: Plin. 36. cap. 15. Vide pridie, n. 16. & 1. Novembr. Cunctorum foederum ac juramentorum fraudem puniebat, maxime si illo tonante juramenta facta. Virgil. 12. Aeneid. v. 200. accinit:

Audiat haec genitor, qui foedera fulmine
sancit.

Jupiter Ul- tor, Lapis, Medius- Fidius. Imago. Vindex & Tonans.

Horcius.

Ejus fons.

Ei dedica- tum Pan- theon.

Virgil.

Juramenta amatum nobile du- cebatur.

Oth. Van.

14 Hoc opus Jovis Adulti in foedifra- gos qualicumque materia, sed excipiebantur amantium: etenim flocci habebat, etsi juramenti proposita videret irrita. Calli- machus Hymn. in Vener. ait: Amoris jusju- randum poenam non habet. Oth. Venius, Amor. Emblem. 71.

Nulla fides ineris: perjuriam ridet amantum
Jupiter, & ventis irrita ferre jubet.

Sumpsit ex Ethnicis apud quorum Vates hujusce articuli magna seges. Tibull. 1. Eleg. 4. v. 23. Ovid. 1. Amor. Eleg. 8. v. 86. & lib. 3. tot. Eleg. 3. Propert. 1. Eleg. 17.

Pluvia a pelle caprae Jovis.

In illa scri- pta homi- num sceler- ra.

Diphthera quid?

Jupiter Ni- ger.

Ovid.

Justitia ful- mina mini- strat Jovi.

Stacius.

Queritur quod ad il- la cogunt or- bis peccata.

& lib. 4. Eleg. 7. Videfis, Tom. 3. T. 3. n. 8. Ut fragilis Jupiter ad hominum fragilita- tem connivebat: verum in scelera non so- lum minax, sed propoliti tenax. Hac de causa semper secum vel Ultor habebat pel- lem caprae, non solum ut impenetrabile scutum; sed ut hominum flagitia habe- ret ad oculum. Agida quoque Jupiter legi- tur sinistro brachio gestasse (ait in ejus ima- gin. Chartar. pag. 110.) quae erat pellis ca- pra illius, a qua fuit nutritus; qua excussa pluvia creari dicebantur, perinde atque dextera fulmina emitti. In eadem pelle, quam Diphthe- ram vocabant, Jupiter omnia hominum facta perscribere credebatur; ne scilicet e memoria ex- ciderent & effluerent: ac multa quidem pro tem- pore dissimulare; verum aliquando de improbis poenas sumere. Quare cum aliquem improbum, post- quam diu in sua improbitate vivere situs esset, se- ro tamen poenas dare viderent; proverbio dice- bant: Inspexit, et si sero, pellem Jupiter. Idem Bonifac. Rhodigin. Histor. Iudic. 11. cap. 17. & Erasim. Chilian. 1. Centur. 5. n. 24. & Centur. 10. n. 58. Reliqua, 1. Septembr. n. 3. In tropo- logiam aptior cogitatio, dum fingitur sine fulmine & Vindex, sumpta scelerum ultio- ne; ut impij tandem tandem Nigrum expe- riantur & Ulvorem, quem uti Infantem, Im- berbem, Parvum sprevere pium. Fulmina non mittit quoties tonat, sed cum rebellis abdi- cit fragorem, obturans aurem. Tunc retor- quet in illudores fulmen; sed non semper, ne evacuetur pharetra. Ovid. 2. Tristium, Eleg. unic. v. 33.

Si quoties peccant homines, sua fulmina mittat
Jupiter, exiguo tempore inermis erit.

15 Romae ergo etsi Ultor timebatur, qua de causa quae ministrabat fulmina erat Justitia, quae ad latus Jovis (de quo 5. Jun. & 1. Novembr.) nihilominus pluris ducebant sine fulmine Vejovem, clementem tanquam In- fantem; qui oculos pelle caprae velabat, ne videret scelera, ac in supplicium invite mitteret fulmina. Sic itaque apud Statium queritur in Deorum concilio, impiorum pertaesus & peccatum & supplicium; 1. The- baid. a. v. 214.

Terrarum delicta, nec exsuperabile diris,
Ingenium mortale queror. Quoniam usque nocentum

Exigor in poenas? Tadet servire corusco
Fulmine: jam pridem Cyclosum operosa sa-
tisfunt

Brachia, & Aolijs desunt incudibus ignes.
Alio intuitu ductos fuisse Romanos in erectionem templi Jovi Vejovi, asserit Pau- lus Marfus in loc. cit. Ovid. ubi ait: No-

nis Martij festum est Vejovis, id est, Infan- tis, Parvi Jovis; quo die sacrata ei fuere templa ante lucos Asyli. Cujus rei mysterium illud est: Ut Jupiter parvus, postquam adul- tus est, caelo regnavit; sic Urbs Romana par- va ab initio, ubi Romulus aperuit asylum, pau- latim coaluit, & ad summum imperij culmen ascendit. Ideo consecraverit templum Parvi Jo- vis, ubi Roma imperij sumpsit augmentum. Ovid. d.

O quam de tenui Romanus origine crevit!
Romulus ut saxo lucum circumdedit alto,
Cui libet Huc, dixit, confuge, tutus eris.

16 Nil mirum, quod sicine ex levi co- lonia vicus cresceret in urbem; cum ibi tot scelerum pravi haberent impunitatem. Con- silio Apollinis alyli factam institutionem, mentitus est Romulus, decrevitque aedem vel aedes Jovi parvi asylum esse, sicut Athe- nis erat domus Misericordiae, vel ara, de qua Pausan. cap. 15. & nos ex eo, 22. April. In- de enim nullus abduci poterat; quod haud concessum omnibus templis, sed in his tan- tum, quibus id erat consecrationis lege me- ditanter institutum; sicut contra Servium astruit Anton. Constant. d. Crescebat interim Urbs munitionibus (refert Tit. Livius, 1. sect. 28.) deinde ne vana urbis magnitudo esset, adicien- da multitudinis causa; locum qui nunc septus densis senibus inter duos lucos est, asylum ape- rit: Eo ex finitimis populis turba omnis sine dis- crimine, liber an servus esset, avida novarum rerum perfugit idque primum ad ceptam magni- tudinem robori fuit. Astipulatur Dionys. Ha- licarnas. Romulus (inquit) aucturus simul Roma- norum vires, & detrimento affecturus finitima oppida; quosque ad se traxit: idque quod de- centius fieret, religionis negotio pretercur. Lo- cum enim Capitolium inter & arcem situm, qui nunc Romana lingua Inter duos lucos dicitur, tunc vero ex re habebat vocabulum, ab utroque clivo condensis septus arboribus; fano in hoc, incer- tum cui Deo sacro, asylum aperuit supplici- bus, pollicetur eod confugientibus impunitatem in honorem Numinis. Ita lib. 2. n. 8. Idem Marlian. cap. 11. & in Epitom. 2. cap. 4. Sic institutum asylum Romanum, ut cae- tera Nationum (quae videfis apud Cornel. Tacit. 4. Annal. cap. 14. & 3. Histor. cap. 71. Alexand. Neapol. 3. cap. 20.) cum immuni- tate: cujus privilegium derogavit Tiberius, eod quod ex illa, ansa sceleribus praebatur. Marlian. d.

Asylum Ro- manum.

17 Plutarch. in Romul. eandem causam exposuit, astumque ejus titulo religionis, ut ibi tanquam cives & indigenae manerent, qui profugi; cum in urbe haberent ex in- du-

Ovid.

Ara Misericordiae.

Asylum Ro- manum.

dustria solum patrium. Deinde (ait) quod urbe primam fundata, templum perfugis, securitatem praebens, asylum cum constituissem, Dei Asylei, quasi e cuius templo abire quemquam nefas esset, dictum; omnes ad se receperunt, ita ut nec dominis servos, nec nexum aris alieni causa creditori, nec homicidas Magistratui dederent; oraculo Pythia omnibus impunitatem confirmari dicentes: . . . Urbem ergo Romulus condidit: ad id negotium viros quosdam ex Etruria evocavit, qui sacris quibusdam legibus & litteris singula praeciperent ac docerent, ut in mysterijs fieri adsolet. Igitur fossa rotunda demissa est prope Comitium: coque primitia omnium eorum, quibus leges tanquam honestis, natura ut necessarijs uti permittebat, deposita: ad extremum unusquilibet parvam eius a quo venisset soli portionem asserentes; eod deiecerunt ac commiscuerunt. Fossa nomen est Mundus, quod & Caelo tribuitur. Ter ergo in anno hic locus aperiebatur, tuncque dicebatur Mundum Cereris parere; ut dicemus suis in diebus. Alio intuitu apud Arabes, & Imaeilitas erectum palatium, dictum Domus misericordia, quod, ut refert Benjamin, in Itinerar. pag. 65. Furiosis omnibus in regione inventis, includendis, vincendis & curandis destinatum; quorum singulis ferreis compedibus ligantur, donec ad mentem redeant.

18 Eodem die ibidem sacra Junonalia. V.K.R. in eo Reufner. & Beyerlinck, Hofpinian. de Festis, cap. 12. quos sequitur Masculus. Aliter dicta Junonia, de quibus egimus, 2. Januar. n. 13. In honorem Junonis Reginae nuptiarum auspiciatrici, ab aliquibus instituta dicuntur; sed falluntur, quoniam sub titulo Feronia instituta, qui desponsa Vejovi Jovi Parvo. Virgil. quo supra, v. 799.

Virgil. Praesidet, & viridi gaudens Feronia luco. Ubi Servius; Jupiter Anxur, id est, sine no- vacula, imberbis, & Juno Virgo colebatur, qua Feronia dicta fuit. Idem Gyrard. Syntagm. 3. n. 28. Templum ad imitationem Graecorum, de quo, 13. April. in luco extructum a Romulo, cogitante furtum Sabinarum, ut ex parvo per cives propagaretur imperium: ideoque in ejus magnitudinem extensa cogitatio, dicato templo Junoni Vejovique, sponsae & sponso. Statius, 3. Achill. v. 15.

Statius. Sic sub matre Rhea juvenis regnator Olympi, Oscula secura dabat insidiosa sorori Frater adhuc, medij donec reverentia cessit Sanguinis, & versos germana expavit amores. 19 In hoc templum si bubo ingredere-

tur infaustum judicabatur, sicut post templum Capitolinum extructum, qua propter hac etiam die civitas lustrata est. Unco- nes & nocturnae aves habent, ut noctua, bubo, uinla. Omnium oculos hebetes interdum. Bubo funebris, & maxime abominatus publicis praecipue auspicijs, deserta incolit, nec tantum desolata, sed dira etiam & inaccessa: nocte monstrum, nec cantu aliquo vocalis; sed gemitu. Itaque in urbibus, aut omnino in luce visus, dirum ostentum est. Volat nunquam quod libuit, sed transversus aufertur. Capitolij cellam ipsam intravit; propter quod Nonis Martijs urbs lustrata est eo anno. Plin. 10. cap. 12. & Alex. ab Alex. 5. cap. 13. Hac quoque die, v. c. ann. 705. horrenda visa fuit Solis eclipsis, in prognosticum calamitatum belli civilis inter Caesarem & Pompejum, jam ab illo transjecto Rubicone, fugiente in Brundisium factione Pompeij, traditisque seu potius deditis pluribus Caesari Italiae civitatibus; de quo actum die 4. a. n. 13. Tunc in felicitatem Caesaris ut praemisimus, mira portenta: hac enim in die ostentum eclipsis Solis in Romani imperij stragem, ut refert Dio, lib. 39. Petron. Carm. 19. & Lucan. 1. Pharsal. a v. 524. canentis:

Superique minaces Prodigijs terram implerunt, aethera, pontum. Ignota obscura viderunt sidera noctes, Ardentemque polum flammis, caeloque volantes Obliquas per insane faces, crinemque rimendi Sideris, & terris mutantem regna cometem, Fulgura fallaci micuerunt crebra sereno, Et varius ignis densa dedit aere formas.

Civile bellum Caesaris & Pompeij cum portentis alia significarunt, tum horrenda Solis defectio. Contigit autem Martij septima die dodrante post meridiem. Petav. 1. p. Rationar. lib. 4. cap. 18.

20 Inter Heracleotas in Boeotia sacra Herculi Invicto, quia vicit infernum, educto in superos cane Cerbero, quod quidem facinus celebrabant Romani, 22. Jun. ut videbimus. In signum tantae virtutis apud Heracleenses pingebatur Hercules turrato capite, Amaltheae cornu manu gerens, omni frugum genere refer- tum. Causa venerationis haud alia, nisi quia ibi specus Acherusia, quo loco descendisse Herculem ad Cerberum extrahendum, fama est. Nonnius in Astam Goltz. Tabul. 4. Ab Argivo Hercule Heraclea vocitata (ait Pompon. Mela, 1. de Situ Orb. cap. 19.) id fama fidem adjecit. Juxta specus est Acherusia, ad Manes, ut ajunt, pervius; atque inde extractum Cerberum existimant. Plin. 27. cap. 2. inquit:

Lustratio Urbis.

Bubo dirum omnia.

Eclipsis Solis incipientie bello civili.

Lucan.

Heraclea Herculi Invicta.

Cerberus ab illo eductus e bratatro.

Acherusia inferni portus.

Fa-

Fabula narrare à spumis Cerberi Canis, ex- trahente ab inferis Hercule, aconitum dici: ideo- que apud Heracleam Ponticam, ubi monstratur is ad inferos aditus, gigni. Astruunt etiam Natal. Comes, 7. Mytholog. cap. 1. Rhodigin. 28. cap. 2. & Gyrard. in Hercul. n. 10. Addit Plin. lib. 16. cap. 4. ibi esse signa peregrinationis Herculis. In Ponto circa Heracleam ara sunt Jovis Stratij (id est, Militaris) cognomento: ibique quercus duae ab Hercule satae. Sunt qui dicant Heracleam ab Hercule dictam: Justinus vero Histor. lib. 16. scribit coloniam hanc à Boeotis fuisse deductam. Cum enim pestilentia laborarent; Oraculum respondit, mali levamen; si coloniam sacram Herculi conderent in Ponto: nec secus fecerunt in libertatem. Cum Hercules ex antro cum Cerbero exivit, in memoriam triumphi, ut trophaeum, visus flos novus, dictus Lithospermon, & post Heracleon; quo ut inquit Plin. 27. cap. 11. nihil est mirabilius. Gerit juxta folia in cacumibus lapillos candore & rotunditate margaritarum; duritia vero lapidea. Nec quicquam inter herbas majore quidem miraculo aspexit. Tantis est decor velut aurificum arte alternis inter folia candicantibus margaritis: nam exquisita difficultas lapidis ex herba nascentis. Dalecamp. hic inquit: Hac de Lithospermo, quod Labrymam Job officina vocant.

21 Sardis hac die sacra Minerva Assesia renovato templo, quod exercitus Halyatae Sardorum Regis combusserat. Nymphodor. de reb. barbar. De Minerva Assesia mentionem fecere Stephan. de Urbib. Theopomp. lib. 24. & Gyrard. lib. de Dijs Gentium, Syntagm. 11. n. 32. At Herodotus plene causam articuli refert, lib. 1. a. n. 6. Modus bellandi cum Milesijs in regno Halyatae non fuit pugna, sed frugum pervastatio. Cum fruges in regione essent adulta, tunc exercitum immittebat, procedens in expeditionem ad cantum fistularum, fidumque ac tibia tam muliebris, quam virilis. Incensus ab exercitu segetibus, hoc rei fieri contigit: segetes ut erant incenso, valido urgente vento, celerime pervaserunt Minerva templum, cognomine Assesia; quo incendio templum destravit; nec ullius momenti ea res in praesentia habita fuit: sed cum post exercitus reditum Sardis Halyattes decubisset, diurnisque agrotaret; Delphos misit ad Deum de sua valetudine sciscitarum: nuncijs autem, cum Delphos pervenissent; se redditurum respondum Pythia negavit, priusquam templum Minerva reparassent, quod in terra Melesiorum apud

Tom. I. Ephem.

Assesum concremassent. Post hac Halyattes pro- uno duo templa apud Assesum edificavit, ac statim e morbo convalescit. 22 Delphis 7. Munychionis celebrabantur Charila. Anthistenes in Hercul. Charila. Plutarch. Graec. qq. n. 12. refert institutum. Delphi de Charila (inquit) ista fabulantur. Fames ex squalore infestavit Delphos; quod ad fores Regis supplices cum liberis & conjugibus profecti sunt. Ille farinam & legumina nobilioribus eorum praeiit: neque enim sufficiebat omnibus. Cum obtulisset se puella, adhuc parvula parentibus orba, qua precibus eum urgebat, Rex percussit hanc calceo, incussitque illius faciei: qua quavis paupercula & desolata, moribus tamen non degener, abscessit, solutoque cinctu, se ipsam suspendit. Gliscente fume, accedentibusque morbis; respondit Regi Vates, propitiaret Virginem Charilam, qua sibi mortem ipsa obtulerat. Ut tandem id calamitatis, casa calceamento puella; compererunt fuisse; missum lustratione sacrificium susceperunt, quod etiam nunc nono quoque anno perpetrant. Praesidet Rex, farinam & legumina omnibus peregrinis & civibus largiens. Adducitur Charila puerili specie simulacrum. Postquam omnes jam acceperunt; caedit Rex simulacrum calceamento, quod Princeps Thyadum tollit, portatque ad locum eorum, ubi collo simulacri funiculum deligant, idque defodiunt; quo loco strangulatam tumulaverunt Charilam. De hac etiam fictum se convertisse in draconem, nomine Charibaeam, unum ex duobus, qui Laocoontis filios peremere, cum Graeci fingentes fugam, reversi sunt Troam. Lycophron in Alexandria, cujus historiam affatim fingit Virgilius, 2. Aeneid. a v. 201. & statuant ingeniosis mirisque spiris pressi cum filijs a serpente, videlicet apud Marlian. Topograph. Rom. p. 2. & Rhodigin. 8. cap. 13.

23 Intra ferias Aegyptiorum de quibus die 1. n. 18. educebantur in pompam Ceres & Liber-Pater, tuncque vertebatur sacerdos eisdem lupis comitibus; quibus ad Cereris templum adductus fuerat. κ. Aegypt. Qui primus, tempore Rhampinitis Aegypti Regis, ab inferis reversus est, dixisse refert Herodotus, Inferorum principatum tenere Cererem & Liberum, animamque esse immortalem, qua de mortuo corpore subinde in aliud corpus immigraret: atque ubi per omnia se circumtulisset, terrestria, marina, volucra, rursus in aliquod hominis corpus genitum introire; atque hunc ab ea circuitum fieri intra annorum tria millia. Hanc rationem sunt e Graecis, qui Ggg usur-

Aconitum unde?

Heracleon herba.

Labryma Job.

Minerva Assesia.

Charila.

II. III.

III. IV.

Charibaeam draco.

Pompa Cereris & Liberi.

Quo delirio apud Aegyptios animarum transmigratione.

usurpaverint tanquam suam ipserum, alij prius, alij posterius. Vidimus in Pythagora, 28. Januar. à n. 13. & 2. Octobr. n. 12. Jurè Kircher. in Panth. Hebræor. astruit, abominationes cunctarum nationum provenisse ab Ægyptiorum superstitionibus.

DIES VIII. MARTIJ.

VIII. Id. 1. **G**Rad. 18. Solis in Piscibus, in quo Corona Ariadna oritur Ovid.

V. 453.

Ovid. Protinus aspicias venienti nocte coronam Gnosida: Theseo crimine facta Dea est.

Corona. Hebræis & Arabibus dicitur Corona sinistra contra Rotam Ixionis, coronam Australem, de quibus Isag. August. à n. 21. & Decembr. n. 30. Kircher. d. cap. 6. Hygin. Poetic. Astron. n. 4. & 6. & German. Casar, d. n. 3.

Germ. Clara Ariadna propius stant signa corona. Cæl. Milvius apparet Græcia. Plin. De illo in Isag. Mensis, n. 10. Corona matutind occultatur. Aquarum de celo pluvies. Ptol. Præcedens ala sinistra Virginis vespere oritur. Junctin. K. A. Astruit Ricciolus in Almagest. hac in die, ann. ante Christ. 720. Lunæ spectabile deliquium. Duo equites consigentes. Sphær. Arab.

2. Hoccine die signatur à Reuclino ex Genes. 11. à 2. principium Turris Babel: at unde scit? Noë interfuisse ædificationi, autumat hic Abulens. at juxta Rabbinos & Joseph. 1. Antiq. cap. 5. Princeps hujus cogitationis vastæ (quando quidem ad duo millia passuum jam assurrexerat moles; & juxta Hieronym. in Isai. 14. ad quatuor millia) dicitur Nemrod. In monumento recordia sua atque stupiditatis (subdit Briet. ann. 1878. homines insanos 43. annos possisse, credit Cedrenus. Nos cogitemus de Deo melius; & asseramus, non esse passum tandiù tam multos insanire (Nihilominus tamen signat annos 24.) A Deo momento temporis interruptum est opus, obliterato in plerisque omnibus nativo idiomate, linguisque 72. inter superbos illos ridiculosque latomos distributis. Ita volentes nolentes ab se invicem recesserunt, subblato linguæ commercio, effusque per universum orbem terrarum, varia regna, variasque nationes consecerunt. Turris illa Babel dicta est, ventisque discussa & afflata fulminibus, hodie etiam nunc in suis ruderibus durare perhibetur: & homines magna voluisse, sed Deum magna potuisse, loquitur. Tunc, cum lingua inter illos varia, procellis ac fulminibus turrim subversam; asserit Sibylla apud Joseph. quò

Principium turris Babel.

Quo tempore erecta?

dudum. Eius tertia pars conflagravit igne cœlesti, tertia absorpta est, reliqua permansit in monumentum impietatis humane & ultionis divine. Rabb. Abrah. in Myrrha fascicul. Ædificatores nomina sua scripserunt in lapidibus, asserit Tharg. Jerosolymit. additque Samariticum loc. cit. Erigamus turrim celorum usque fines se extendentem, & scribamus nomina nostra in eis, & faciamus in medio ejus adorationis locum, & simulacrum, in cuius manibus sit gladius. Adifis Kircher. in Obelisc. Pamphil. lib. 2. cap. 10. & hic die 18. n. 21. Turris, quam divisionis filij ædificari coeperant (ait Benjamin. in Itinerar. pag. 71.) longitudo in fundamento duo fere miliaria continet, murorum verò latitudo 240. cubitorum est. Ubi verò latissima, 100. cannas continet. Inter denarum cannarum spatia via sunt in spirarum formam, per totum ædificium producta; quibus conscensus e supremo loco agri conspiciuntur ad miliaria viginti. Ædificium hoc igni de cœlo quondam tactum, atque ad insima usque excessum est. In hac confusione Deum tantum linguas matrices condidisse, asserit Genebrard. ann. 1758. ibique inventum fuisse Abraham, cum esset 48. ann. & anno decimo ante mortem Noë. Ita etiam Seder-Olam, cap. 1. quod quidem falsum: equidem Abraham natus 33. ann. post mortem illius, qui adinstar Christi mundum servavit in ligno. Vid. Turfelin. Briet. Petavium, Alexandr. Natal. & Torriell.

Fulminibus delecta in rudera.

Proposita ædificatium.

An in fabrica affuit Abraham.

Ædificatur Babylon.

Visio Rubi ardentis.

3. Anno sequent. Babylon ædificatur & rude primum orbis imperium à Nemrod: apud exteros à Belo. Vide Petav. de Doctrin. tempor. lib. 9. à cap. 12. quia de causâ ibi magnificum templum erectum, de quo 5. Novembr. Cui placuerit de Babylone historia, adeat Herodot. lib. 1. à n. 53. Diodor. Sicul. lib. 2. n. 68. Strabon. lib. 16. à n. 3. Pomp. Mellam 1. cap. 11. Solin. cap. 60. Plin. lib. 6. cap. 16. Justin. Histor. lib. 1. Curt. lib. 5. cap. 1. Orosium 2. cap. 6. Euseb. 9. de Præpar. Evangel. cap. 4. Interpretes sacros in Jerem. 50. & 51. Tom. 6. T. 6. à n. 35. & T. 10. à n. 34.

4. Hodie incepit visio rubi ardentis, sed illæsi; siquidem per septem dies continuos locutus est cum Moysè Dominus, uti effutit Seder-Olam. cap. 5. Perpende Rabbiorum fulcrum. Ex verbis intelligi potest. Dixit Moyses ad Dominum: Obsecro Domine, non sum eloquens & ab heri & nudius tertius, & ex quo locutus es ad servum tuum. Nam Nudius tertius tres dies exhibet

tres

tres autem junctiones & & , tres alios, qui juncti diei quo cum Moysè loquebatur, septem efficiunt. Erat autem Agni Paschalis hora: nam eum præparabant ad 15. Nisan; quo tempore anno proxime sequenti egressi sunt Israelite de Ægypto. Nenia. Vid. d. 14. n. 2. Quò non pervenit horum amentia? Ausi sunt dicere, Deum tres primas horas diei infumere in lectione legis Judaicæ: & Moysen, cum aliquando ascendisset in cœlum, eum invenisse scribentem accentus in Scriptura sacra. Talmud Tract. 1. distinct. 14. & 6. distinct. 5. Præclara capita! Plaga nona tenebrarum hodie inflata Ægyptijs. Peler. disput. 12. n. 69. ex Exod. 10. 22. & Joseph. 2. Antiq. cap. 5. Triduo perstitere, adeo cæcæ; ut nec ignibus dissiparentur: deinde demones, vel foeda & horribilia simulacra, quæ dicuntur Persona tristes (Sapient. 11. 13. & 17. 4.) discurrebant per tenebras, quorum horrore multi Ægyptiorum exanimati. Consule Lorin. hic.

Plaga 9. Ægypti, tenebræ, & quales.

Aaron fungitur Sacerdotio.

Ignis de celo absumpsit holocaustum.

Urim & Thumim, Sardonix sacra.

Cognitio litærationis in sacrificijs.

Ignis sacer perpetuus.

5. Anno sequenti die octavo erectionis Tabernaculi oblatio Gamalielis Principis tribus Manasse in dedicatione, eisdem munusculis, quibus alij tribuum primates. Numer. 7. 54. Solemnior præ cunctis functio; quia die octavo ab erectione Tabernaculi (cum per dies septem antea act Aaron cum filiis suis intrò manerent ex die initiationis) primitias Summi Pontificatus exercuit. Levit. 8. à 32. Hoc enim die peracto sacrificio, & ab Aarone benedicto populo, ritu quo præscribitur Numer. 6. 23. apparuit gloria Domini, id est, ignis de cœlo descendens, devoravit holocaustum & adipem. Levit. 9. à 1. & Joseph. 3. Antiq. cap. 9. Sic agrestibus litatum, dum miraculo sacrificium singulariter comprobabatur acceptum: at utcumque per Urim & Thumim, etiam Joseph. d. asserat: Ex lapillis enim quos Pontifex in humeris gestabat (Sardoniches erant) mirabatur alter: quoties litatum esset, is qui dextrum humerum occupabat: tantumque fulgorem emittebat; ut procul etiam intuentibus conspiceretur, idque præter naturam suam & consuetudinem: quod certe admiracionem meretur apud omnes. Vid. dicta Tom. 4. T. 3. n. 15. & T. 11. D. 2. n. 1.

6. De igne sacro dicemus iterum 25. Novembr. n. 3. De igne qui hodie in altare Holocaustorum descendit, dicitur Levit. 6. 12. Ignis in altari semper ardebit. Nutriti debebat à Sacerdotibus desiccatis lignis, qui quidem in altari permansit usque in Babylonicam captivitatem. 2. Machab. 1. 19. Riber. de Templ. 5. cap. 17. & Adrichom. Ann. 2454. Proprietates hujus ignis usque Tom. 1. Ephem.

in infaniam fingunt R. Salomon, & R. Moyses Maimonides. Tradunt, illo victimas absumente, apparere faciem Leonis, non posse aquis extinguì, non indigere nutrimento, servari in pannis coccinis, & alia figmenta. Apage recutitos. Abulensis hic arbitratu ignem hunc coelestem evanuisse post diem octavum; quia non legitur, quòd per 38. ann. sequentes, sacrificaverint filij Israel. Fallitur, uti clarebit 25. Novembr. ipso illo die Elisabeth filia Aminadab (de qua Exod. 6. 23.) affecta in Israel quatuor insignibus gaudijs, & uno luctu (inquit Seder-Ol. cap. 7.) nam Levir ejus erat Rex, maritus Pontifex Sacerdotum maximus, frater Princeps, filij Cardinales, secundum Pontificatus gradum obtinentes. Quidam addunt, nepotem ipsius unctum etiam fuisse ad bellum, nempe Phineen. At duos filios suos igne coelesti concrematis luxit.

Ejus proprietates.

Elisabeth uxor Aaronis felix.

Mors filiorum Aaronis.

Propter illam jejuniu inter Hebræos.

7. Accidit ergo quod Nadab & Abiu, seniores & digniores Aaronis summi Sacerdotis filij, cum vellent pro gratiarum actione ministerij sui primitias mittere, adolendo incensum super altare Thymiamatis, quorum erat manus (Exod. 30. 8. 20.) arripere thuribula, ad altare Holocaustorum iuspena, ut ea incenso implentes ingrederentur Sanctuarium: at cum ignem sacrum in ea transferre deberent; sumperunt profanum, qui erat in atrio ad coquendas carnes pacificorum, & quem ad usus domesticos habuerant totis septem diebus consecrationis, quibus de Tabernaculo non exierunt: minimè audentes accedere ad altare Holocaustorum, in quo recens ignis faceret, vel propter incuriam, vel propter cogitatum in ipsa reverentia irreverentiam. Unde egressus ignis ab altari Holocaustorum, antequam pervenirent ad altare Thymiamatis, vestibus intactis, devoravit utrumque, qui mortui sunt in atrio Sancti: hoc est, Moriamur coram Domino. Levit. 10. à 1. Propter horum interitum jejuniu quotannis in Israel. Scaliger, Leonard. Mar. & Genebrard. in Kalend. Hebr. & Judaic. Rabbini dicunt, igne absumptos propter temulentiam, causam tanti erroris: ideoque subinde, v. 8. dicitur: Vinum & omne quod inebriare potest, non bibetis tu & filij tui, quando intratis in Tabernaculum Testimonij; ne moriamini. sup. p. 11. n. 10.

8. Hac in die coepit jure sacrificium: alia etiam sacrificia votiva vel spontanea, cum oblatione primitiarum & decimarum ministris Sanctuarij. Seder-Olam, d. num. 5. Sequentibus diebus per Moysen promulgatio facta est diversarum legum contentarum à cap. 11. Levitic. in finem usque. Eodem die

Ggg 2

post